NEWS

Sveprisutna Diglioteka

2050. – epoha vizualnog prikaza nevidljivog znanja

31. svibnja 2026., Tobias Engl

Tako počinje običan dan u svijetu sveprisutne Diglioteke, golemog spremišta znanja s osobnim čuvarom. Ono što se prije trideset godina još zvalo knjižnicom, danas više nije mjesto ni aplikacija, nego jedna razina svakodnevice. Nevidljiva mreža koja u pravom trenutku na pravom mjestu pruža pravu informaciju. Tko uđe u nepoznati grad, ulazi i u njegov prostor znanja – stanje prometa, put kroz urede i mjesta za hitne slučajeve spremno čekaju u kutu oka. Tko uđe u bolnicu, vode ga kroz hodnike, povezuju s vremenima čekanja i nalazima, anonimno, a ipak osobno. Tko posjeti stručni skup, poznaje sugovornike prije rukovanja i razumije svaki jezik kao vlastiti. Knjižnica je postala atmosfera.

No pravo čudo nije zajednički oblak, nego intimni svijet znanja koji svaki čovjek nosi u sebi. Čip je manji od zrnca pijeska i daleko više od memorije. On filtrira, razvrstava, razmišlja zajedno s nama i proširuje svijest i brzinu mišljenja sto, ponekad i tisuću puta. Gdje su nekoć za odluku bile potrebne sekunde, čovjek i UI sada u djeliću sekunde odvagnu stotine mogućnosti – uspoređuju ponude, propituju dijagnoze, procjenjuju rizike, provjeravaju ugovore. Osobna Diglioteka nije arhiv, nego medij koji prati i savjetuje, koji nikad ne spava i nadopunjuje upravo onda kad je potrebno; ni ranije ni kasnije.

Zaslona u tom svijetu više nema. Projekcija na mrežnicu postavlja slojeve preko vidljivog. Ocjene, radno vrijeme, smjerokazi miruju u vidnom polju, a treptaj ih čini nevidljivima. Izravan neuronski pristup donosi znanje bez čitanja, bez slušanja. Matrični prostori zidove, stolove i stropove u konferencijskim dvoranama i operacijskim salama pretvaraju u informativne površine. A onima koji još čuvaju malu udaljenost ostaju pametne leće i naočale. Informacija posvuda, točno onda kad je potrebna.

ScreenWay, tada mala minhenska tvrtka, počeo je postavljati zaslone ondje gdje je do tada visio samo papir ... u hotelima, predvorjima, dvoranama za sastanke i čekaonicama. Ono što se jednostavno zvalo digital signage bio je prvi korak duge preobrazbe. Iz ravnih prikaza nastali su oštriji, umreženi, napokon nevidljivi zasloni; iz zaslona projekcije na svakoj površini; zatim su se odvojili od materije i na kraju se pojavili izravno u svijesti. S tom je preobrazbom tvrtka promijenila i ime: ScreenWay je postao ScreenAway, skraćeno „SCAW“. Tiha igra riječi koja je postala potpis jedne epohe, jer put zaslona (screen way) bio je ujedno put od zaslona (screen away).

SCAW nikad nije postao velik zahvaljujući hardveru, nego gotovo staromodnoj ideji. Prava informacija na pravom mjestu, u pravom trenutku, za pravog čovjeka. „Nikad nismo prodavali zaslone“, kažu u tvrtki. „Pomagali smo gostima da se osjećaju dobrodošlo, pacijentima da se snađu, putnicima da stignu na pravo mjesto. Ta zadaća i dalje postoji, samo izgleda drukčije.“ No što znači učenje kad je sve znanje dostupno na zahtjev? Ne više pamćenje, nego razumijevanje. Poznavati podatke trivijalno je; proniknuti u njih, preuzeti odgovornost za njihove posljedice, razlikovati ispravno od pogrešnog – to je obrazovanje ovog tisućljeća. Diglioteka isporučuje znanje, čip ga obrađuje; ono što ni jedno ni drugo ne isporučuje jesu ukus, hrabrost i mudrost.

Lena navečer zatvara oči i prebacuje svoj čip u način mirovanja, staru privilegiju, noć posve bez umreženosti. S police uzima knjigu, papirnatu, tiskanu, tešku u ruci. Rečenice sada razumije sporije, mora tražiti značenje riječi, gubi se u odlomcima. Naporno je. Sporo je. Divno je. Diglioteka drži znanje spremnim, SCAW ga uređuje i čini vidljivim. No ono najljepše što je taj svijet iznjedrio možda je to što nas podsjeća što znači biti čovjek – ono biće koje se može čuditi i bez sveznajućih slika. Dobro došli u Diglioteku. U svijet. U sebe same. U ScreenWay.